
MONOGRAFIE PRAWNICZE

PRAWO DO ZMIANY
ORAZ POLECENIE ZMIANY
TREŚCI UMOWY O ROBOTY
BUDOWLANE W ŚWIETLE
WARUNKÓW FIDIC

HUBERT WYSOCZAŃSKI

Wydawnictwo C.H. Beck

MONOGRAFIE PRAWNICZE

HUBERT WYSOCZAŃSKI • PRAWO DO ZMIANY ORAZ POLECENIE ZMIANY
TREŚCI UMOWY O ROBOTY BUDOWLANE W ŚWIETLE WARUNKÓW FIDIC

Polecamy nasze najnowsze publikacje z tej serii:

Robert Kulski

**OCHRONA INTERESÓW ZBIOROWYCH W POSTĘPOWANIU
CYWILNYM**

Aleksandra Sikorska-Lewandowska

UCHWAŁY WŁAŚCICIELI LOKALI. STUDIUM PRAWNE

Przemysław Banasik

**SĄD ZAANGAŻOWANY SPOŁECZNIE – POŻĄDANY KIERUNEK
ZMIAN**

Małgorzata Sieradzka

**OPLĄTY PÓŁKOWE JAKO CZYN NIEUCZCIWEJ
KONKURENCJI**

Jarosław Grykiel

**UPRAWNIENIA WIERZycIELA Z UMOWY PRZEDWSTĘPNEJ
W RAZIE JEJ NIEWYKONANIA LUB NIENALEŻYTEGO
WYKONANIA PRZEZ DŁUŻNIKA**

Kinga Michałowska

**NIEMAJĄTKOWE WARTOŚCI ŻYCIA RODZINNEGO
W POLSKIM PRAWIE CYWILNYM**

Marcin Lemkowski

ŚWIADCZENIA ANTYCYPACYJNE

Grzegorz Klich

ZMIANA UMOWY W SPRAWIE ZAMÓWIENIA PUBLICZNEGO

Legalis
System Informacji Prawnej

www.ksiegarnia.beck.pl

**PRAWO DO ZMIANY
ORAZ POLECENIE ZMIANY TREŚCI
UMOWY O ROBOTY BUDOWLANE
W ŚWIETLE WARUNKÓW FIDIC**

HUBERT WYSOCZAŃSKI

WYDAWNICTWO C.H.BECK
WARSZAWA 2017

Wydawca: Natalia Adamczyk

© **Wydawnictwo C.H.Beck 2017**

Wydawnictwo C.H.Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Wydawnictwo C.H.Beck
Druk i oprawa: Elpil, Siedlce

ISBN 978-83-255-9526-5

ISBN e-book 978-83-255-9527-2

Spis treści

Wykaz skrótów	XIII
Wykaz literatury	XIX
Wykaz orzecznictwa	XXIX
Wstęp	XXXIX
Rozdział I. Zagadnienia ogólne	1
§ 1. FIDIC oraz warunki FIDIC	1
I. Organizacja FIDIC	1
II. Warunki FIDIC	2
III. Rodzaje warunków FIDIC (tzw. Ksiąg FIDIC)	4
IV. Uniwersalny charakter warunków FIDIC	6
V. Anglosaska geneza warunków FIDIC a kontynentalne otoczenie prawne	8
VI. Charakter prawny warunków FIDIC	9
§ 2. Prawo do zmiany, polecenie zmiany i inne zagadnienia pojęciowe ..	12
I. Pojęcie zmiany, prawa do zmiany i klauzuli zmiany	12
II. Zmiana treści umowy a zmiana zakresu robót	15
III. Pojęcie polecenia zmiany	17
§ 3. Inżynier	18
I. Pozycja inżyniera w systemie <i>common law</i> i w warunkach FIDIC	19
II. Specyfika roli Inżyniera w warunkach FIDIC	24
III. Inżynier a inspektor nadzoru inwestorskiego	27
Rozdział II. Okoliczności brane pod uwagę przed stwierdzeniem potrzeby skorzystania z prawa zamawiającego do zmiany zakresu robót wykonawcy	31
§ 1. Określenie zakresu robót jako przedmiotu świadczenia wykonawcy	32
§ 2. Wykładnia dokumentów kontraktowych określających zakres robót	36
I. Podstawowe zasady wykładni umów w systemach <i>common law</i>	38
II. Podstawowe zasady wykładni umów w systemach kontynentalnych i w prawie polskim	45

§ 3. Kontraktowe reguły rozstrzygnięcia sprzeczności i rozbieżności w dokumentach określających zakres robót	49
I. Klauzule interpretacyjne w warunkach FIDIC	51
1. Subklauzula 1.5 warunków FIDIC	51
2. Subklauzula 5.1 Żółtej Księgi FIDIC	53
II. Klauzule interpretacyjne w warunkach FIDIC na tle orzecznictwa <i>common law</i>	55
1. Prymat wykładni opartej na całokształcie treści umowy a klauzule rankingowe	56
2. Pierwszeństwo wykładni opartej na dokumentach indywidualnie uzgodnionych	57
3. Wykładnia oparta na celu umowy	60
4. Wykładnia modyfikacji i skreśleń w warunkach kontraktu	62
5. Wykładnia dokonana przez inżyniera lub administratora kontraktu	62
III. Klauzule interpretacyjne w warunkach FIDIC na tle prawa polskiego	63
1. Kontraktowa dyrektywa wykładni – Subklauzula 1.5 zd. 1 warunków FIDIC	65
2. Klauzula rankingowa – Subklauzula 1.5 zd. 2 warunków FIDIC	66
3. Wykładnia Inżyniera – Subklauzula 1.5 zd. 3 warunków FIDIC	68
4. Wykładnia Inżyniera – Subklauzula 5.1 Żółtej Księgi FIDIC	73
§ 4 Wpływ rozkładu obowiązków i ryzyk projektowych na ocenę zasadności wprowadzenia zmiany	74
I. Obowiązki projektowe zamawiającego w warunkach FIDIC i w prawie polskim	75
II. Obowiązki projektowe wykonawcy w warunkach FIDIC i w prawie polskim	79
1. Standard odpowiedzialności wykonawcy za projekt	82
2. Odpowiedzialność wykonawcy za informacje przekazane przez zamawiającego	85
III. Obowiązki projektowe stron a ocena zasadności wprowadzenia zmiany	92
§ 5. Szczególne okoliczności niewymagające zmiany zakresu robót	94
I. Prawo zamawiającego do uszczegółowienia projektu	94

II. Obowiązek wykonawcy do realizacji robót tymczasowych	97
III. Tymczasowa niezgodność prac z zakresem robót wykonawcy	98
§ 6. Rola Inżyniera w procesie oceny konieczności zmiany zakresu robót	100
Rozdział III. Prawo zamawiającego do zmiany zakresu robót wykonawcy	103
§ 1. Prawo do zmiany w warunkach FIDIC	103
I. Prawo Zamawiającego do zmiany zakresu robót Wykonawcy	105
II. Rola Inżyniera przy realizacji prawa do zmiany w imieniu Zamawiającego	107
III. Rola Wykonawcy w opracowaniu propozycji zmiany (Inżynieria wartości)	108
1. Uwagi ogólne	108
2. Czerwona Księga FIDIC	110
3. Żółta i Srebrna Księga FIDIC	112
IV. Rodzaje zmian w warunkach FIDIC	113
1. Zmiana ilości robót	114
2. Zmiana jakości robót, roboty zamienne	116
3. Roboty dodatkowe	118
4. Zmiana metod pracy wykonawcy lub sposobu wykonania robót	120
5. Przyspieszenie prac	120
6. Rezygnacja przez Zamawiającego z części zakresu robót ...	122
7. Zmiana w Wymaganiach Zamawiającego	123
8. Zmiana w związku z przedłużonym zawieszeniem prowadzącym do pominięcia części Robót	127
V. Prawo Wykonawcy do odmowy wykonania Zmiany w warunkach FIDIC	128
VI. Ograniczenia czasowe dla wprowadzania Zmian w warunkach FIDIC	130
§ 2. Prawo do zmiany w orzecznictwie <i>common law</i>	132
I. Kontraktowa podstawa prawa do zmiany	132
II. Rodzaje zmian i okoliczności uzasadniające zmianę zakresu robót wykonawcy	134
1. Wykonanie robót dodatkowych	134
2. Zmiana sposobu wykonania prac	137
3. Zmiana wynikająca z konieczności modyfikacji projektu ..	139
4. Rezygnacja przez zamawiającego z części zakresu robót	144
5. Inne klauzule dotyczące zmiany zakresu robót wykonawcy	146
III. Prawo wykonawcy do odmowy wykonania zmiany w braku podstaw kontraktowych	148

§ 3. Prawo do zmiany w polskim systemie prawnym	150
I. Prawo do zmiany w polskim prawie prywatnym	151
1. Prawo do zmiany wynikające z ustawy. Zastosowanie klauzuli <i>rebus sic stantibus</i> w kontraktach opartych na warunkach FIDIC	152
2. Prawo do zmiany wynikające z umowy. Klauzule zmiany .	157
II. Charakter prawny umownego prawa do zmiany (klauzuli zmiany)	158
1. Prawo do zmiany jako uprawnienie kształtujące wynikające z jednostronnej klauzuli modyfikacyjnej (klauzula zmiany)	159
2. Prawo do zmiany jako zobowiązanie przemienne lub upoważnienie przemienne	162
3. Prawo do zmiany a oznaczenie świadczenia przez stronę umowy lub osobę trzecią	163
4. Prawo do zmiany a sprzeczność z właściwością (naturą) stosunku prawnego	168
5. Charakter prawny zmiany polegającej na rezygnacji przez zamawiającego z części zakresu robót	172
6. Wnioski	175
III. Prawo do zmiany w prawie zamówień publicznych	175
1. Prawo do zmiany na podstawie jednoznacznego postanowienia umowy określającego zakres, charakter i warunki wprowadzenia zmian	178
2. Prawo do zmiany w przypadku niezbędnych robót dodatkowych nieprzekraczających 50% pierwotnej wartości zamówienia	179
3. Prawo do zmiany w przypadku nieprzewidywalnych okoliczności przy wartości zmiany nieprzekraczającej 50% pierwotnej wartości zamówienia	181
4. Prawo do zmiany wykonawcy	182
5. Prawo do zmiany nieistotnej	182

6. Prawo do zmiany nieprzekraczającej 15% pierwotnej wartości zamówienia i kwoty 5 225 000 euro	184
7. Wnioski	185
IV. Prawo do zmiany w orzecznictwie polskich sądów	186
§ 4. Sposoby realizacji prawa do zmiany	192
I. Sposoby realizacji prawa do zmiany w warunkach FIDIC (polecenie Zmiany, zatwierdzenie Zmiany)	193
II. Inne sposoby realizacji prawa do zmiany w systemach <i>common law</i>	194
1. Zmiana dorozumiana (<i>constructive change</i>)	194
2. Zgoda zamawiającego na zmianę (przyzwolenie, ustępstwo, <i>concession</i>)	196
3. Umowa stron obejmująca zmieniony zakres robót	197
Rozdział IV. Polecenie zmiany zakresu robót wykonawcy	199
§ 1. Polecenie Zmiany w warunkach FIDIC	200
I. Pojęcie polecenia w warunkach FIDIC	200
II. Kompetencja do wydawania poleceń w warunkach FIDIC	203
1. Polecenie Inżyniera (Czerwona, Różowa, Żółta Księga FIDIC) lub Przedstawiciela Zamawiającego (Żółta Księga FIDIC)	204
2. Polecenie Zamawiającego (Srebrna Księga FIDIC)	205
III. Pojęcie i charakter prawny polecenia Zmiany w warunkach FIDIC	206
IV. Szczególne rodzaje poleceń mogące stanowić Zmianę	207
1. Polecenie Zmiany w zakresie współdziałania Wykonawcy z innymi podmiotami (Subklauzula 4.6 Czerwonej Księgi FIDIC)	208
2. Polecenie Zmiany w zakresie nieprzewidywalnych warunków fizycznych (Subklauzula 4.12 Czerwonej Księgi FIDIC)	209
3. Polecenie Zmiany w zakresie zatrudnienia Podwykonawcy (Subklauzula 5.1 Czerwonej Księgi FIDIC)	209
4. Polecenie Zmiany dotyczące błędów i wad w Wymaganiach Zamawiającego (Subklauzula 5.1 Żółtej Księgi FIDIC)	210
5. Polecenie Zmiany w związku ze zmianą przepisów i norm technicznych (Subklauzula 5.4 Żółtej Księgi FIDIC)	211
6. Polecenie Zmiany dotyczące przeprowadzenia dodatkowych prób (Subklauzula 7.4 Czerwonej Księgi FIDIC)	212

7. Polecenie Zmiany w zakresie okoliczności wpływających na harmonogram (Subklauzula 8.3 Czerwonej Księgi FIDIC)	213
8. Polecenie Zmiany zobowiązujące do usunięcia wad, za które Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności (Subklauzula 11.2 Czerwonej Księgi FIDIC)	214
9. Polecenie użycia Kwot Warunkowych (Subklauzula 13.5 Czerwonej Księgi FIDIC)	215
V. Kontraktowe ograniczenia kompetencji Inżyniera w warunkach FIDIC	216
1. Czerwona i Żółta Księga FIDIC	218
2. Żółta Księga FIDIC	219
3. Różowa Księga FIDIC	219
§ 2. Polecenie zmiany w systemach <i>common law</i>	220
I. Treść polecenia zmiany w orzecznictwie <i>common law</i>	221
II. Charakter prawny polecenia zmiany w prawie <i>common law</i>	222
III. Polecenie zmiany a dokumenty ewidencjonujące zmianę	224
§ 3. Polecenie zmiany w prawie polskim	229
I. Charakter prawny polecenia zmiany	230
II. Zakres ingerencji Inżyniera w stosunek zobowiązaniowy stron. Inżynier jako przedstawiciel Zamawiającego	234
III. Kontraktowe ograniczenia kompetencji Inżyniera	236
§ 4. Forma polecenia zmiany i zachowanie procedury kontraktowej	239
I. Przyczyny sformalizowania trybu wydawania polecenia zmiany	239
II. Forma polecenia Zmiany w warunkach FIDIC	241
III. Forma polecenia zmiany w orzecznictwie <i>common law</i>	242
1. Wymóg pisemności	242
2. Zachowanie formy polecenia zmiany a prawo wykonawcy do dodatkowego wynagrodzenia	244
IV. Forma polecenia Zmiany w warunkach FIDIC a prawo polskie	247
§ 5. Tryby zaskarżenia polecenia Zmiany w warunkach FIDIC	250
I. Wniesienie sporu do Komisji Rozjemstwa	250
II. Zgłoszenie roszczenia w trybie Subklauzuli 20.1 na tle prawa polskiego	251
Rozdział V. Prawo wykonawcy do zmiany wynagrodzenia. Wycena zmiany	257
§ 1. Uwagi wstępne	257
§ 2. Wpływ typu kontraktu budowlanego (kosztorys, ryczałt) na prawo do zmiany wynagrodzenia	259

§ 3. Prawo do zmiany wynagrodzenia w warunkach FIDIC	262
I. Kontrakty kosztorysowe – Czerwona Księga FIDIC	262
II. Kontrakty ryczałtowe – Żółta i Srebrna Księga FIDIC	264
§ 4. Prawo do zmiany wynagrodzenia w <i>common law</i>	265
I. Kontrakty kosztorysowe	266
II. Kontrakty ryczałtowe	268
§ 5. Prawo do zmiany wynagrodzenia w warunkach FIDIC na tle prawa polskiego	270
I. Kontrakty kosztorysowe	271
II. Kontrakty ryczałtowe	277
III. Charakter prawny uprawnienia wykonawcy do zmiany wynagrodzenia w warunkach FIDIC	280
§ 6. Wycena wartości zmiany zakresu robót wykonawcy	281
I. Porównanie podstawowych metod wyceny zmiany	283
II. Wycena Zmiany w warunkach FIDIC na tle orzecznictwa <i>common law</i>	288
1. Podmiot dokonujący wyceny. Wycena Zmiany w drodze określenia przez Inżyniera	291
2. Pierwszeństwo zastosowania stawek kontraktowych do wyceny robót objętych poleceniem zmiany	294
3. Odmienny charakter prac uzasadniający dostosowanie stawek kontraktowych	298
4. Rzetelna wycena zmiany na podstawie uzasadnionych kosztów wykonawcy	301
5. Uwzględnianie w rzetelnej wycenie prac przygotowawczych, kosztów ogólnych, kosztów zarządu i zysku	305
III. Szczególne rodzaje wyceny Zmiany w warunkach FIDIC	307
1. Wycena pominięcia części zakresu robót w kontraktach kosztorysowych	307
2. Wycena pominięcia części zakresu robót w kontraktach ryczałtowych	309
3. Wycena w przypadku niemożności ustalenia ilości dodatkowych robót	310
IV. Wycena zmiany na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu	312
Rozdział VI. Prawo wykonawcy do zmiany terminu realizacji umowy	315
§ 1. Prawo do przedłużenia Czasu na Ukończenie w warunkach FIDIC	316
§ 2. Prawo do zmiany terminu realizacji umowy w <i>common law</i>	318
§ 3. Podstawy i charakter prawny prawa do zmiany terminu realizacji umowy w prawie polskim	319

Spis treści

Rozdział VII. Wnioski końcowe	325
Indeks rzeczowy	341

Wykaz skrótów

1. Akty prawne

BGB	Bürgerliches Gesetzbuch in der Fassung der Bekanntmachung – niemiecki kodeks cywilny z 2.1.2002 r. (BGBl. I s. 42, 2909; 2003 I s. 738)
Code civil	Code civil des Français – francuski kodeks cywilny z 21.3.1804 r. (http://www.legifrance.gouv.fr, version consolidée au 1 janvier 2017)
DokProjR	rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 2.9.2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1129)
KC	ustawa z 23.4.1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 459 ze zm.)
KPC	ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1822 ze zm.)
PrBud	ustawa z 7.7.1994 r. – Prawo budowlane (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 290 ze zm.)
PrZamPubl	ustawa z 29.1.2004 r. – Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 2164 ze zm.)

2. Czasopisma i publikatory

AC	Appeal Cases
ABC.L.R.	Arbitration, Building & Construction Law Reports
AJR	Australian Jurist Reports (Vic)
ALJR	Australian Law Journal Reports
All ER	All England Law Reports
All ER (Comm)	All England Reports (Commercial Cases)
All ER (D)	All England Reports (Digest)
App Cas	Law Reports Appeal Cases (1875–1890)
BCCA	British Columbia Court of Appeal
BCL	Building and Construction Law
Beav	Beavan’s Rolls Court Reports

Wykaz skrótów

BGHZ	Entscheidungen des Bundesgerichtshofs in Zivilsachen
B&S	Best & Smith's Queen's Bench Reports [ER 121–122]
Biul. SN	Biuletyn Sądu Najwyższego
BK	Biuletyn Konsultant
BLR	Building Law Reports
Car&P	Carrington & Payne's Nisi Prius Reports
CB (NS)	Common Bench Reports (New Series)
CILL	Construction Industry Law Letter
CLR	Commonwealth Law Reports
Cl. Ct.	Claims Court
Con LR	Construction Law Reports (UK)
CLJ	Construction Law Journal (UK)
CLY	Construction Law Yearbook
D&M	Dunlop Bell and Murray's Reports, Session Cases (Second Series) (Scotland)
EGLR	Estates Gazette Law Reports (UK)
E&E	Ellis & Ellis' Queen's Bench Reports
El&Bl	Ellis and Blackburn's Queen's Bench Reports [ER 118–120]
ER	English Reports
EWCA Civ	Court of Appeal of England and Wales Decisions (Civil Division)
EWHC	High Court of England and Wales Decisions
EWHC (Comm)	High Court of England and Wales Decisions (Commercial Court)
EWHC (TCC)	High Court of England and Wales Decisions (Technology and Construction Court)
F&F	Foster and Finlayson's Reports [ER 175–176]
Giff	Giffard's Chancery Reports [ER 65–66]
H&N	Hurlstone and Norman's Exchequer Reports [ER 156–158]
HLC	House of Lords Cases (Clark & Finnelly's House of Lords Cases)
Hudson's BC	Hudson on Building Contracts
ICLR	International Construction Law Review
KB	Law Reports, King's Bench
KPP	Kwartalnik Prawa Prywatnego
LJCP	Law Journal, Common Pleas
Lloyd's Rep	Lloyd's List Law Reports
Lloyd's Rep IR	Lloyd's Law Reports Insurance and Reinsurance

Wykaz skrótów

LR CP	Law Reports – Common Pleas
LR Eq	Law Reports, Equity
LR HL	Law Reports, House of Lords
LR QB	Law Reports, Queen’s Bench
LT	Law Times Reports
MoP	Monitor Prawniczy
NJW	Neue Juristische Wochenschrift
NSWCA	New South Wales Court of Appeal
NSWLR	New South Wales Law Reports
NSWSC	Supreme Court of New South Wales
NZLR	New Zealand Law Reports
OSA	Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSN	Orzecznictwo Sądu Najwyższego
OSNC	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna
OSP	Orzecznictwo Sądów Polskich
OSPika	Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
PG	Prawo Gospodarcze
Ph ER	Phillips’ Chancery Reports [ER 41]
PiP	Państwo i Prawo
PPH	Przegląd Prawa Handlowego
PUG	Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
PZP	Prawo Zamówień Publicznych
QB	Queen’s Bench Reports [ER 113–118]
QJPR	Queensland Justice of the Peace Reports
R	The Reports
RPEiS	Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
SALR	South Australian Law Reports
SCR	Supreme Court Reports (Canada)
SLT	Scots Law Times
So Jo	Solicitors’ Journal (UK)
ST	Samorząd Terytorialny
Tas LR	Tasmanian Law Reports
TCC	Technology and Construction Court
TLR	Times Law Reports
UKHL	House of Lords, United Kingdom
Up Can CP	Upper Canada Reports
VLR	Victorian Law Reports
VLR (L)	Victorian Law Reports, Law
VR	Victorian Reports
VSC	Supreme Court of Victoria
WASC	Western Australia Supreme Court

WASCA	Western Australia Court of Appeal
WN (NSW)	Weekly Notes (New South Wales)
WLR	Weekly Law Reports
WW&A'B (L)	Wyatt, Webb and a'Beckett's Reports, Victoria, at Law
ZWS	Zakład Wydawnictw Statystycznych

3. Inne skróty

§/¶¶	akapit/akapity
Czerwona Księga FIDIC	Warunki Kontraktu na budowę dla robót budowlanych i inżynierskich projektowanych przez Zamawiającego. Pierwsze wydanie angielsko-polskie COSMOPOLI 2000 (tłumaczenie pierwszego wydania FIDIC 1999), SIDiR 2000
ENAA	The Engineering Advancement Association of Japan
EPC	Engineering procurement and construction
FIDIC	Międzynarodowa Federacja Inżynierów Konsultantów (fr. Fédération Internationale Des Ingénieurs-Conseils)
GDDKiA	Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad
HHJ	His (Her) Honour Judge
ICC	Infrastructure Conditions of Contract
ICE	Institution of Civil Engineers
IET	Institution of Engineering and Technology
IMechE	Institution of Mechanical Engineers
J	Judge of the Court of First Instance
JA	Justice of appeal
JCT	Joint Contracts Tribunal
KIO	Krajowa Izba Odwoławcza
LC	Lord Chancellor
LJ	Lord Justice
n.	następne
NEC	The New Engineering Contract
PFU	Program funkcjonalno-użytkowy
post.	postanowienie
QC	Queen's Counsel
Różowa Księga FIDIC	Conditions of Contract for Construction for building and engineering works designed by the Employer. Multilateral Development Bank Harmonised Edition June 2010, FIDIC 2010

Wykaz skrótów

---

s.	strona
SA	Sąd Apelacyjny
SN	Sąd Najwyższy
SIDiR	Stowarzyszenie Inżynierów Doradców i Rzeczoznawców
SIWZ	Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia
SO	Sąd Okręgowy
SPC	System Prawa Cywilnego
SPH	System Prawa Handlowego
SPP	System Prawa Prywatnego
Srebrna Księga FIDIC	Warunki Kontraktu na realizację EPC/pod-klucz. COSMOPOLI Wydanie angielsko-polskie 2000 (tłumaczenie pierwszego wydania FIDIC 1999), SIDiR 2000
t.	tom
t.j.	tekst jednolity
TK	Trybunał Konstytucyjny
tł. wł.	tłumaczenie własne
uchw.	uchwała
UZP	Urząd Zamówień Publicznych
V-C	Vice-Chancellor
VOB/A	Vergabe- und Vertragsordnung für die Bauleistungen, Teil A: Allgemeine Bestimmungen für die Vergabe von Bauleistungen DIN 1960
VOB/B	Vergabe- und Vertragsordnung für die Bauleistungen, Teil B: Allgemeine Bestimmungen für Ausführung von Bauleistungen DIN 1961
WSA	Wojewódzki Sąd Administracyjny
wyr.	wyrok
ze zm.	ze zmianami
Złota Księga FIDIC	Conditions of Contract for Design, Build and Operate Projects. First edition 2008, FIDIC 2008
Żółta Księga FIDIC	Warunki Kontraktowe dla Urządzeń oraz Projektowania i Budowy dla urządzeń elektrycznych i mechanicznych oraz robót inżynieryjnych i budowlanych projektowanych przez Wykonawcę. Trzecie wydanie angielsko-polskie niezmienione 2006 (tłumaczenie pierwszego wydania 1999)

Wykaz literatury

- Abrahamson M.W.*, Engineering Law and the ICE Contracts, Applied Science Publishers 2003
- Adriaanse J.*, Construction Law: The Essentials, Basingstoke 2003
- Aitken O., Bier L.*, One size fits all? Dispute Adjudication Board clauses in the FIDIC Conditions of Contract (Red Book), Construction Law International 2010, Nr 5
- Andre-Dumont H.*, The FIDIC Conditions and Civil Law, ICLR 1988, Nr 5
- Appuhn R., Eggink E.*, The Contractor's View on the MDB Harmonised Version of the New Red Book, ICLR 2006
- Archanowicz A.*, Status prawny polecenia inżyniera kontraktu, Biuletyn Konsultant 2007, Nr 1
- Atkinson D.*, A Costly Change, Daniel Atkinson Limited, 1.9.2007 r., <<http://www.atkinson-law.com/library/article.php?id=18>>
- Bailey J.*, Construction Law, Informa, 2011
- Baker E., Champion R.*, Tendering and procurement in construction, Coventry: RICS, 2008
- Baker E., Mellors B., Chalmers S., Lavers A.* (red.), FIDIC Contracts Law and Practice, 5th Edition, London 2009
- Baker E., Mellors B., Chalmers S., Lavers A.* (red.), FIDIC Contracts Law and Practice, 5th Edition (edycja 1. elektroniczna), Informa Law from Routledge 2013
- Bałdyga M.*, Polecenia Inżyniera oraz polecenia zmiany, a prawo zamówień publicznych, Biuletyn Konsultant 2012, Nr 24
- Bałdyga M.*, Subklauzula 20.1 częściowo niezgodna z prawem, Biuletyn Konsultant 2012, Nr 27
- Banaszczyk Z., Granecki P.*, O istocie należytej staranności, Palestra 2002, Nr 7–8
- Barr B., Grutters L.*, FIDIC Users' Guide. A practical guide to the Red, Yellow, MDB Harmonised and Subcontract Books, Third edition, ICE Publishing, London 2014
- Beale H.*, Chitty on Contracts, 31 Edn, Sweet & Maxwell 2012
- Bednarek M.*, Wzorce umów w prawie polskim, Warszawa 2005
- Behnke M., Czajka-Marchlewicz B.*, Roboty dodatkowe, uzupełniające oraz zamienne, Publikacje Elektroniczne ABC 2016
- Behnke M., Czajka-Marchlewicz B., Dorska-Havaris D.*, Umowy w procesie budowlanym, Warszawa 2011
- Bellemore A.*, Variation Claims in the Absence of Required Writing, Building and Construction Law Journal 2010, Nr 26
- Beldowski J.*, Europejskie prawo umów. Wprowadzenie, KPP 2004, Nr 3